

**Het Nationaal Geneesmiddelenbeleid**

**National Medicines Policy Suriname**

**2005 - 2008**

Ministerie van Volksgezondheid,  
Raad voor het Nationale Essentiële  
Geneesmiddelen Programma  
Paramaribo, januari 2005

## Inhoud

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| 1. Verantwoording.....                     | 3  |
| 2. Uitgangspunten.....                     | 4  |
| 3. Algemene doelstelling.....              | 6  |
| 4. Beleidscomponenten.....                 | 7  |
| 1. Implementatie en management.....        | 7  |
| 2. Traditionele geneeswijzen.....          | 8  |
| 3. Financiering.....                       | 9  |
| 4. Aankoop en distributie.....             | 10 |
| 5. Geneesmiddelen wet- en regelgeving..... | 11 |
| 6. Rationeel geneesmiddelengebruik.....    | 12 |
| 7. Selectie.....                           | 13 |

## 1. Verantwoording

In Suriname wordt sedert de jaren tachtig een geneesmiddelenbeleid gevoerd op basis van de principes van de “Essential Drug Policy” zoals gedurende de laatste 25 jaar door de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) wordt aanbevolen. Dit komt ondermeer tot uiting in het gebruik van de Nationale Geneesmiddelenklapper (NGK), die sedert de invoering in de jaren tachtig regelmatig is bijgesteld. Ook zijn er sinds die tijd verschillende geneesmiddelenprogramma's uitgevoerd.

In 1997 is middels een uitgebreid proces van consultatie en overleg met alle betrokken partijen in de gezondheidszorg een concept geneesmiddelenbeleid geformuleerd en aangeboden aan de toenmalige Minister van Volksgezondheid.

In 1999 is in CARICOMverband een Draft Model National Drugs Policy ontwikkeld en rondgestuurd naar alle lidlanden.

De WHO Medicines Strategy 2000 – 2003 noemt de ontwikkeling en implementatie van een nationaal geneesmiddelenbeleid voor elk van haar lidlanden een eerste prioriteit. Momenteel is er in 66 van de 151 aan WHO rapporterende landen een officieel aanvaard nationaal geneesmiddelenbeleid, terwijl in 36 landen hieraan wordt gewerkt.

Bovengenoemde internationale ontwikkelingen en de in gang gezette processen om te komen tot hervorming van de gezondheidszorg, hetgeen is vastgelegd in de Beleidsnota 2000 - 2005, heeft geleid tot het inzicht, dat het geneesmiddelenbeleid de komende jaren zal moeten worden herzien. Dit zal dan ook worden opgenomen als activiteit met topprioriteit in het volgende geneesmiddelenprogramma dat de periode van 2002 tot en met 2005 zal behelzen. Deze herziening zal echter niet later dan in 2003 moeten zijn afgerond. Tot die tijd zal “Het Geneesmiddelenbeleid van Suriname”, dat hier wordt gepresenteerd, gelden.

## 2. Uitgangspunten

Een geneesmiddelenbeleid kan niet als een op zichzelf staande entiteit worden gezien, maar moet in onderling verband en samenhang worden bekeken met onze algemene beleidsdoelen en onze gezondheidsdoelen daarbinnen.

Het overheidsbeleid heeft als doelen het bewerkstelligen van duurzame economische groei en het garanderen van sociale rechtvaardigheid, teneinde de duurzame ontwikkeling van de Surinaamse bevolking te realiseren.

Maatregelen om deze doelen te bereiken zullen de grondrechten en -plichten van zowel de burgers als de Staat van ons land in acht moeten nemen, zoals die aangegeven zijn in onze Grondwet. Artikel 36 van onze Grondwet vermeldt:

1. Een ieder heeft recht op gezondheid.
2. De Staat bevordert de algemene gezondheidszorg door systematische verbetering van de leef- en werkomstandigheden en geeft voorlichting ter bescherming van de gezondheid.

Het recht van de individuele Surinaamse burger op gezondheid is - evenals de andere individuele grondrechten - niet onbeperkt. Om een evenwichtige verdeling van de niet-onbeperkt beschikbare middelen te bewerkstelligen en daarmee invulling te geven aan het rechtvaardigheidsprincipe, prevaleert vanuit de staatsoptiek de gemeenschapsgerichte benadering van noodzakelijke gezondheidszorg boven de individuele benadering daarvan.

Teneinde vanuit deze visie uitvoering te geven aan het recht op gezondheid van de burgers en aan de staatstaak om de algemene gezondheidszorg te bevorderen, heeft het Regeringsbeleid een aantal gezondheidsdoelen gesteld, waarvan in dit kader relevant zijn:

1. het bereikbaar en betaalbaar maken van de basisgezondheidszorg voor een ieder en
2. het garanderen van een geordende geneesmiddelenvoorziening.

Aan het Ministerie van Volksgezondheid zijn een aantal bijzondere taken toevertrouwd, waarvan in het kader van het geneesmiddelenbeleid relevant zijn de zorg voor:

1. *het waarborgen van de kwaliteit, beschikbaarheid en bereikbaarheid van de gezondheids-zorg* voor de totale bevolking
2. *het scheppen van dusdanige voorwaarden*, waardoor wordt voorzien in de noodzakelijke personele en materiële behoeften in de gezondheidszorg, met inbegrip van *medicamenten* en andere geneeskundige benodigdheden
3. *de controle op inrichtingen ter verpleging en/of ter behandeling van zieken, apotheken en magazijnen van geneesmiddelen* en de geneeskundige en *farmaceutische benodigdheden*
4. *het toezicht op de uitoefening van de geneeskunde en de artsennijbereidkunst*

5. de gezondheid van bevolkingsgroepen en individuen, die deze zorg behoeven en anders niet zouden krijgen
6. de *registratie van geneesmiddelen*
7. de milieuhygiene, o.a. de controle op en de begeleiding van de *vernietiging van farmaceutisch afval*, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende instanties.

Mede tegen de achtergrond van de economische problematiek in Suriname, wordt de noodzaak onderkend om aan de taakvervulling van de overheid op geneesmiddelengebied meer inhoud te geven middels de volgende stappen:

1. het formuleren van een geneesmiddelenbeleid, waarin zijn aangegeven de doelstellingen van het beleid en de strategieën waarvoor gekozen is om de doelstellingen te bereiken
2. het verder uitwerken van dit beleid in een geneesmiddelenprogramma en
3. het uitvoeren van dit programma met controle-momenten voor de uitvoering, periodieke evaluatie en zonodig bijstelling van het programma.

### 3. Algemene doelstelling

De algemene doelstelling van het Nationaal Geneesmiddelenbeleid (NGB) is het onderhoud en de bevordering van het gezondheidsspeil van de bevolking door het garanderen van de preventie, diagnostiek en behandeling van ziektes met veilige, effectieve en betaalbare essentiële farmaceutische en andere producten binnen de mogelijkheden van de beperkt beschikbare hulpbronnen.

Specifieke doelstellingen

De specifieke doelstellingen van het NGB zijn:

- het zekerstellen van de betrokkenheid van alle actoren in de gezondheidszorg ten einde te komen tot gecoördineerde implementatie en management van het geneesmiddelenbeleid,
- het zekerstellen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en bereikbaarheid van essentiële geneesmiddelen voor alle burgers van Suriname,
- het garanderen van veilige, werkzame, kosteneffectieve geneesmiddelen van goede kwaliteit,
- het bevorderen van rationeel geneesmiddelengebruik bij artsen, apothekers, andere gezondheidswerkers en patienten door te voorzien in de noodzakelijke opleidingen, continue professionele educatie en verspreiding van actuele geneesmiddeleninformatie.

## 4. Beleidscomponenten

### 4.1. Implementatie en management

**De ontwikkeling, uitvoering en het management van een geneesmiddelen-programma, dat zorgdraagt voor de implementatie van het genees-middelenbeleid, inclusief het bevorderen van research die de uitvoering en evaluatie van het Nationaal Geneesmiddelenbeleid vergemakkelijken.**

#### Strategieën:

1. De ontwikkeling, uitvoering en het management van een geneesmiddelen-programma is de verantwoordelijkheid van de Raad voor het Essentieel Geneesmiddelenprogramma (REG), waarin zitting hebben:
  - a. afgevaardigden van de belangrijkste actoren in de gezondheidszorg,
  - b. deskundigen op het gebied van de geneesmiddelenvoorziening en
  - c. de Directeur van het Ministerie van Volksgezondheid als voorzitter.
2. De REG draagt er zorg voor, dat het geneesmiddelenprogramma past binnen het nationaal beleid voor de gezondheidszorg.
3. De REG zal regelmatig evaluatie plegen van de implementatie van het beleid en wanneer nodig aanpassingen verrichten. Hierbij zullen internationale ontwikkelingen, met name op het gebied van de Essential Drug Policy van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO), worden gevolgd, zoals *WHO Indicators for Monitoring National Drug Policies (1999)* en indicatoren ontwikkeld door Management Sciences for Health (MSH). Er zal naar gestreefd worden om een monitoringsysteem met meetbare doelen en indicatoren op te stellen ten einde, conform de aanbevelingen van de WHO, de vorderingen van de implementatie van het beleid te kunnen volgen.
4. Handhaving en versterking van de samenwerking met externe organisaties (zoals WHO en PAHO) op een veelheid van technische gebieden t.a.v. geneesmiddelen.
5. Ondersteuning van operationele research over de impact van:
  - het Nationaal Geneesmiddelenbeleid;
  - het voorschrijfgedrag en de verstrekking van geneesmiddelen;
  - de economie van de geneesmiddelenvoorziening en het gebruik;
  - de socio-culturele aspecten van geneesmiddelengebruik.

## 4.2. Traditionele geneeswijzen

**Het doel is om traditionele geneeswijzen een geïntegreerd onderdeel te laten zijn van de gezondheidszorg in Suriname.**

### Strategieën:

1. De inventarisatie en registratie van traditionele middelen en praktijken en aanmoediging van wetenschappelijk verantwoord onderzoek naar de effectiviteit, veiligheid en kwaliteit.
2. Het vaststellen van richtlijnen voor de import, distributie en gebruik van traditionele geneesmiddelen.
3. Het verzamelen en distribueren van actuele informatie over de veiligheid en effectiviteit van traditionele geneesmiddelen aan traditionele genezers en het publiek.
4. Het samenwerken met de geneesmiddelenregulerende autoriteiten in andere landen om informatie over traditionele geneesmiddelen uit te wisselen.
5. Het evalueren van traditionele geneesmiddelen volgens de *WHO Guidelines for the Assessment of Herbal Medicines*.



### 4.3. Financiering

**Het doel is om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van veilige en effectieve essentiële geneesmiddelen zowel in de publieke als in de particuliere sector te bevorderen.**

#### Strategieën:

1. Regelmatige verzameling en publicatie van data over de genees-middelenvoorziening en daaraan gekoppelde kosten zal als basis dienen voor de jaarlijkse planning, budgettering en financiering in de publieke en waar mogelijk ook in de private sector.
2. Binnen het nationale gezondheidsbudget zullen adequate voorzieningen worden getroffen voor de aankoop van geneesmiddelen en voor de implementatie en monitoring van de strategieën van het Nationaal Geneesmiddelenbeleid (NGB).
3. Invoering van maatregelen ter verbetering van de transparantie van het prijsvormings- en prijsvaststellingsstelsel.
4. Instelling van een Prijzencommissie (conform de Registratiewet) ter bewaking van en advisering over de prijsvorming en prijsvaststelling van essentiële geneesmiddelen, inclusief over de op landelijk niveau toe te passen betaalsystemen voor importeurs, groot- en kleinhandel.

#### 4.5. Aankoop en distributie

**Het doel is het garanderen van een tijdige aanvoer en afgifte van essentiële geneesmiddelen van goede kwaliteit, in optimale hoeveelheden tegen de laagst mogelijke kosten.**

##### Strategieën:

1. Basing van de jaarlijkse planning met daaraan gekoppeld budget voor aankoop van essentiële geneesmiddelen op een juiste kwantificering, waarbij zo mogelijk ook gebruik wordt gemaakt van bevolkings- en ziektecijfers.
2. Voeren van onderhandelingen over de aankooprijzen van essentiële geneesmiddelen op nationaal niveau middels het organiseren van openbare inschrijvingen en monitoring van de inschrijvingsprijzen voor zowel lokale als buitenlandse firma's. Er zullen inkooprichtlijnen worden opgesteld voor de inkoop met gebruikmaking van publieke fondsen.
3. Ontwikkeling en gebruik van een geautomatiseerd en gestandaardiseerd inschrijvingssysteem.
4. Verbetering van de geneesmiddelenopslag- en distributiesystemen, inclusief de invoering van Standaard Operating Procedures.
5. Bevordering van de nationale zelfvoorziening door de lokale productie van essentiële geneesmiddelen te stimuleren, indien dit op rationele gronden haalbaar is.

#### 4.6. Geneesmiddelen wet- en regelgeving

**Het doel is om te garanderen dat alle op de markt zijnde geneesmiddelen veilig en effectief zijn en beantwoorden aan internationaal afgesproken standaarden en aanbevelingen.**

##### Strategieën:

1. Aanpassing van de verouderde wet- en regelgeving op het gebied van de geneesmiddelenvoorziening vanaf het voorschrijven van geneesmiddelen tot aan aflevering en gebruik.
2. Versterking van de geneesmiddelenregistratie met prioriteitstelling binnen de registratie o.b.v. de rationele behoefte en met snelle en toch zorgvuldige procedures voor essentiële geneesmiddelen. De geneesmiddelenregulerende autoriteit zal met counterpart-organen in andere CARICOM landen samenwerken naar harmonisatie van controle, registratie-eisen, uitwisseling van informatie en ratificatie van internationale conventies.
3. Versterking van de Farmaceutische Inspectie.
4. Opzetten van een geneesmiddelen-kwaliteitscontrole-laboratorium dan wel de functies hiervan toevertrouwen aan een bestaand laboratorium en de noodzakelijke infrastructuur hiervoor creëren.
5. Nationale richtlijnen voor de aankoop en distributie, het voorraadbeheer en voorschrijven van psychotrope en narcotische stoffen zullen worden ontwikkeld en geïmplementeerd
6. De nationale richtlijnen voor donaties zullen worden herzien aan de hand van de Guidelines for Drug Donations van de WHO (1999).

#### 4.7. Rationeel geneesmiddelengebruik

**Het doel is om bij de beroepsgroepen het rationeel voorschrijven en verstrekken van geneesmiddelen te bevorderen en om bij de bevolking middels informatieverstrekking een juist gebruik van geneesmiddelen te stimuleren.**

##### Strategieën:

1. Ondersteuning van, zonodig aanzetten geven tot bijscholingsactiviteiten en tot bijstelling van curricula, welke de prioriteiten en strategieën van het Nationaal Essentieel Geneesmiddelenbeleid weergeven.
2. Voorziening van de beroepsgroepen en de bevolking van wetenschappelijk verantwoorde geneesmiddeleninformatie.
3. Stimulering van de betrokkenheid van apothekers en medici bij de multidisciplinaire benadering van een rationeel geneesmiddelengebruik.
4. Opstelling van ethische criteria en richtlijnen voor geneesmiddelenreclame en toezien op de naleving daarvan. De “Ethical Criteria for Medicinal Drug Promotion” die door de World Health Assembly (WHA) en de Pharmaceutical Manufacturers Association zijn geadopteerd, zullen hiervoor als richtlijn worden gebruikt.

#### 4.7. Selectie

**Het doel is om het maken van rationele keuzes van geneesmiddelen te bevorderen in overeenstemming met de grondgedachte achter onze Nationale lijst van Essentiële Geneesmiddelen (de Nationale Geneesmiddelenklapper, NGK).**

##### Strategieën:

1. Gebruik van de Nationale lijst van Essentiële Geneesmiddelen (de Nationale Geneesmiddelenklapper, NGK) die als grondslag voor:
  - a. op- en bijstelling van het basisverstrekkingenpakket van het nationale gezondheidszorg-systeem
  - b. aankoop en gebruik van geneesmiddelen;
  - c. op- en bijstelling van standaardbehandelschema's en voor training in rationeel geneesmiddelengebruik
  - d. informatieverstrekking aan zorgverleners, incl. de opstelling van het Geneesmiddelenformularium
  - e. eventueel ondersteuning van de nationale farmaceutische industrie
  - f. beoordeling van donaties van geneesmiddelen.
2. De NGK Commissie, een sub-commissie van de REG, is verantwoordelijk voor periodieke bijstelling van de Nationale lijst van Essentiële Geneesmiddelen (de Nationale Geneesmiddelenklapper, NGK). Hierbij worden de criteria van de WHO Essential Drug List gehanteerd.
3. De Geneesmiddelenformularium Commissie, een sub-commissie van de REG, is verantwoordelijk voor opstelling en periodieke bijstelling van een Geneesmiddelenformularium voor de NGK-middelen
4. De Standaarden Commissie, een sub-commissie van de REG, is verantwoordelijk voor opstelling, periodieke bijstelling en bevordering van het gebruik van standaardbehandelschema's.